

ידיעון מרכז חקלאי העמק

סיכום ספט-אוק 2015

דבר המנכ"ל

מאת: משה בן שחר (טושקו)
מאבק החקלאים שהחל באוגוסט הבשיל אל התודעה הציבורית ואל מקבלי ההחלטות ערב ראש השנה. עזרו לנו גם אירועים אקסוגניים כמו מחסור בעגבניות, עוף ומוצרי חלב על המדפים ולפתע הבינו שיצור מזון אינו טריוויאלי לא תמיד יש עודף. מזון טרי, בריא וזול הינו מלאכת מחשבת של תכנון רב שנתי. הופנם שללא שמירת זכות החקלאים להתארגן, לא יהיה מזון זמין על המדף. התאחדות חקלאי ישראל נמצאת בראשיתו של משא ומתן מסודר אל מול הממשלה. שאני מקווה שיבשיל לכדי החלטות שיסייעו לחקלאים לנהל ממשק מקיים ולציבור ליהנות מהורדת יוקר המחיה ממנו נהנו ונהנים היום יחידים.

לקראת סיום שנת העבודה התחלנו להכין את תכניות העבודה. כחלק מתוכנית העבודה אנו מכינים תכנית חומש למרכז חקלאי העמק. זו התוכנית השלישית אותה אנו מובילים בקדנציה שלי. הדיון החל בסכום החומש בהנהלה הפעילה ובדירקטוריון. המשיך במיצוב נושאים מרכזיים. קיימנו דיון בשיתוף הציבור להגדרת הצרכים מתוך הצפה של ארבע דילמות מרכזיות: צרכי החקלאים, חקלאות צעירה, גיוס קהילה והתארגנות אל מול השוק. דילמות כמו מ"פ ופיתוח משאבי מים הרגשנו שבנינו בעשור הקודם כלים משמעותיים ואפקטיביים. במסגרת ההנהלות ננתח את הצרכים שעלו בדיון בשיתוף הציבור ניצור תעודף ונכין תכנית כוללת ונושאים הנ"ל לחומש הקרוב.

פגישת עבודה עם מנכ"ל משרד החקלאות שלמה בן אליהו- נפגשנו עם מנכ"ל משרד החקלאות ומנהל המחוז ד"ר נתי גלבוץ לפגישת עבודה ראשונה. הצגנו את המרחב החקלאי, איומים והזדמנויות בחקלאות. הצענו את משנתנו בנושא הקרקע החקלאית, הסדרת המשבצות פיתוח משאבי מים ומכסות המים. פרסנו את משנתנו בנושא החקלאות ויוקר המחיה. הצגנו את הצרכים לניהול מרחב

חקלאי וחקלאות מודרנית, הצורך המידי לסייע למשק המשפחתי לשרוד בשוק גלובאלי. ניסינו לקדם את הנושאים: הסדרת המשבצות החקלאיות, הקצאות המים, ועוד. נוכחנו כי נושאים אלו עדיין לא בסדר היום, תשומת הלב בתקציב המידלדל. נקווה לקדם את הנושאים אלה ביחד עם הנהלת המשרד עוד בקדנציה הנוכחית.

התקיימה פגישה נוספת עם רותי פרום בנושא הפרוגרמה החקלאית לעמק יזרעאל בד בבד עם הסדרת פרוגרמה לקיבוץ הרדוף. סוכם לקיים פגישה נוספת של משרד החקלאות עם רמ"י וראשי המועצות.

שיווק משותף שקדים- הוחלט על קידום מיזם לשיווק שקדים כדוגמת הר ועמק העוסקת בשיווק שמן זית. אנו עוסקים באיתור שותפים למשקי עמק יזרעאל להוביל את המיזם, נאחל לכולנו חורף גשום וקר!..

אסטרטגיה למרכז חקלאי העמק 2015-2020 – כנס דיון ציבורי 29 לאוקטובר

מאת: ד"ר לירון אמדור

הדיון נערך בקיבוץ דליה, בהשתתפות נציגי המועצות האזוריות במרחב (עמק יזרעאל, מגידו, גליל תחתון והגליל), נציגי מחוז העמקים במשרד החקלאות, נציגי רשות הניקוז קישון, נציגי היישובים הכפריים, אנשי אקדמיה, חקלאים, ותושבים מעורבים אחרים – סה"כ כ- 50 אנשים מרכזיים במגזר החקלאי באזור.

עיקר היום הוקדש לעבודה בקבוצות דיון ממוקדות, בנושאים העיקריים הנוגעים לפעילות החקלאית וחיוו של החקלאי במרחב: קבוצה בהנחיית אלון לרנר ממייסדי חברת "קיימא"

משרונה, עסקה בזיהוי הצרכים העכשוויים של חקלאי המרחב והדרכים בהם יכול מרכז חקלאי העמק לענות עליהם. קבוצה בהנחיית ליאת וייסבוך, מנהלת "מעברים בעמק" עסקה בהתארגנות של החקלאים מול השוק, והדרכים בהן יכול מרכז חקלאי העמק לסייע בקידום הכלכלה החקלאית לטובת החקלאים והמשקים. קבוצה בהנחיית חנה פרידמן, סגנית ראש המועצה האזורית עמק יזרעאל, עסקה בקידום "חקלאות צעירה" ומצאה כי הדור הצעיר איננו הבעיה אלא הפתרון – חקלאים צעירים הם אלו שיכולים להכניס חדשנות ופריצת דרך למשק החקלאי. וקבוצה רביעית, בהנחיית דר' לירון אמדור, יועצת חקלאית, שוחחה על ההרכב הקהילתי במרחב, הקונפליקטים והתרומות שבין אוכלוסיה חקלאית ולא חקלאית, ומה הם הכלים להצמיח גיבוש קהילתי משותף. תוצאות התהליך סוכמו על ידי צוות מרכז חקלאי העמק, ויהוו את הבסיס לקביעת האסטרטגיה שתוביל את המרכז לחמש השנים הקרובות. תודה לכל המשתתפים על הכנס הפורה והמעניין!

נפתחה ההרשמה לקורסי החורף של חקלאי העמק.

קורס ניהול אגש"ח מחזור א', סיור מסכם באגש"ח רם-און. מרץ 2015

קורס ניהול לחברי האגש"ח, מחזור ב' – מיועד להנהלות האגש"ח, עתודה ומנהיגות מקומית. היום, כשמרבית האגש"חים בעצמאות כלכלית, ההזדמנויות של האגש"ח עצומות. הקורס מקנה כלים ניהוליים וחושף את סביבת העבודה הישירה ועקיפה, היבטים משפטיים ופיננסיים ומהווה פלטפורמה ללמידה וקשרים רוחביים. הקורס יתקיים באולם במפעלי העמק, בחודשים ינואר-פברואר 2016, בימי ב', 16:00-20:00 7 מפגשים, 5 שעות לימוד אקדמיות בכל מפגש (כולל ארוחה קלה, שתייה חמה וקרה וכיבוד קל). שימו לב כי הקורס מסובסד מאד, העלות לחבר אגש"ח מהמרחב 250 ₪ + מע"מ, כמות המקומות מוגבלת!.

[סילבוס והרשמה לחצו על הלינק.](#)

קורס ניהול חקלאי מתקדם – זוהי השנה השלישית בה אנו מזמינים מנהלים ועתודה ובעלי משקים בחקלאות מהמשק השיתופי והמשפחתי לקחת חלק בקורס מוביל המעניק מיומנויות ניהול המותאמות לאתגרי ניהול המשק החקלאי בסביבה הדינמית של 2016. בקורס טובי המרצים בתחומם, פרופ' יוסי יסעור, עו"ד מיכאל צור, רו"ח עוזי מסינגר, עו"ד גיורא מיכאלי ועוד.

[סילבוס מלא לחצו על הלינק](#)

התארגנות הרפת

מאת: יוסי בגון

חלב: בימים אלה אנו עוסקים בהכנת תכניות יצור במשקים לקראת השנה הבאה, התוכניות מתבססות על נתוני הסיכומים של 9 חודשים ותחזיות לסוף השנה. במרבית המשקים בסיכומי 9 חודשים 2015 רואים שחיקה ברווחיות לעומת שנה קודמת הנובעת ממספר סיבות:

- לא הייתה תוספת במכסת החלב.
- דיכוי יצור חלב עודף ע"י הטלת קנסות כבדים.
- סה"כ יצור החלב קטן יותר מהתקופה המקבילה אשתקד.
- המשך הורדת 2% במחיר המטרה בגין התייעלות שככל הנראה איננה קיימת (לא בוצע סקר).
- המשך הורדת 1.7 אג' במחיר החלב בגין מתווה לוקר.

כשלוקחים בחשבון את כל הגורמים הנ"ל בתכנון שנת 2016, המגמה מתעצמת, מתחזקת ומתחילה להיווצר בעיה שהיא לא רק של הרפתות הקטנות מתחת ל- 700 אלף ליטר אלה בעיה כלל ענפית. בשנה הבאה כפי שאמרנו לא יהיה גידול במכסות, כדאיות יצור חלב עודף הולכת וקטנה, אנו מתחילים עם עדרים קטנים יותר לעומת אשתקד, ההתעברות בקיץ האחרון בחלק מהמשקים הייתה לא טובה, כמות חלב לפרה היום נמוכה מאשתקד, מספר המשקים המשפחתיים היוצאים מהענף הולך וגדל, מלאי אבקות חלב קטן והעולם הולך ומתחמם.

להבנתי, אם לא יהיה שינוי במדיניות המועצה אנו צפויים למחסור גדול יותר בחלב גם בשנה הבאה. **בשר:** מחירי בשר פרות נפלו בשלושת החודשים האחרונים בכ- 3 ש"ל לק"ג. למרות הנפילה אנו גבוהים בכ- 30% ממחיר שנה קודמת.

ועדת מטעים

מאת: ראובן בירגר

זית מאכל: אנו נמצאים בשלהי מסיק הזיתים למאכל מסיק שלווה שוב בבעיות קשות של ידיים עובדות. השנה בניגוד לשנה שעברה לא היו בעיות מיוחדות מצד שרות התעסוקה והאישורים נתקבלו פחות או יותר בזמן. הבעיה היא שהעובדים פנו לעבודות אחרות במשק, בעיקר בניין והיה קשה מאוד לגייס עובדים למסיק שהיא עבודה זמנית וקשה יותר. נכון להיום ברור כי לא כל זיתי המאכל יגיעו למפעלי הכבישה וכ-3000 טון זיתי מאכל יופנו להפקת שמן, בשעה שמביאים מירדן כ-8000 טון. כלומר למעשה יש מחסור של זיתים במפעלים, אך בגלל מחסור בעובדים לא ניתן למלא את הביקושים האלו. הדבר מחדד את התלות שלנו בידיים עובדות בענפים מסוימים וזה מדליק "נורות אדומות" גם לגבי ענפים אחרים התלויים בידיים עובדות.

זית שמן: בימים אלה אנו נמצאים בתחילתו של מסיק הזיתים לשמן ונראה כי אין הקדמה בהבשלה ובנובמבר נגיע לעיצומו של המסיק. כרגע אין בעיות מיוחדות והמסיק מתנהל כסדרו עם איכויות שמן טובות. בעולם מסתמן מחסור בשמן זית דבר שגרם לעלית המחיר, אולם בישראל חלה רק עליה מתונה מאוד ללא יחס לעליה בחו"ל. הדבר נובע מריכוזיות

גבוהה בענף בו יש 2 שחקנים גדולים: זיתא השייכים ליוסוצקי ויד מרדכי השייכים לשטראוס. בענף השמן התלות בעובדים קטנה הרבה יותר בגלל פתרונות מכנים מגוונים.

שקד: בשקד הגענו למעשה לסוף העונה וכרגע אנו מצפים לירידת הטמפרטורות לנשירת העלים ולצבירת מנות קור שנקווה שיבואו בכמות מספיקה ובזמן. הפיצוח טרם הסתיים אך ברור כי עונה זו הייתה אחת העונות החלשות בענף בעשור האחרון ואנו תקווה כי לא תחזור שוב עונה כזו.

דיווח מועדת גד"ש

מאת: עודד כהן

היורה, כמו כל שנה הפתיע בעצמת הגשם ובעיקר בעוצמת הרוח. השטחים ברובם מוכנים לזריעת תבואות החורף ובתהליך הכנת שאר השטחים לפני הגעת גשמי החורף. עקב הגשם רצוי לחכות בסבלנות להצאת העשבייה ולטפל בה. בימים הקרובים ייצא דף הנחיות מקצועי ממערכת ההדרכה לקראת העונה.

תכנון - בתכנון המזרע לשנת הגידול 2016 מומלץ להיעזר במערכת ההדרכה לקבלת החלטות האופטימלית של תמהיל הגידולים והתאמתם לשדות של כל משק. בגמר הכנת תכנית הזריעה כמדי שנה אנו מבקשים להעביר אלינו את התכניות.

כותנה - הקטיף ברובו הסתיים מלבד כ - 650 דונם שנזרעו כדו גידול. היבולים השנה דומים למוצע הרב שנתי של השנים האחרונות.

תחמיצים/שחתות - אנו בתהליך מתמשך יחד עם שאר האזורים להגיע למחיר מוסכם עם הרפתנים. בשלב זה אין הסכמות, במידה ולא נצליח ברמה הארצית נצא עם

המלצת מחיר אזורית.

נוקי בעלי חיים - בשלב זה של העונה רגוע ואנו מקדמים את המיזם גם במועצה מגידו ובמועצה עמק יזרעאל.

ניקוז ומניעת המלחה - השנה כנראה לא נבצע בהעדר תקציב מדינה ל- 2015 וסתיו שהפציע.

תוכנת ניהול גד"ש - אנו בתהליך של בחינת מספר תוכנות המצויות בשוק, בכוונתנו להמליץ על תוכנה שתשמש מספר רב של גד"שים וע"י כך נעלה את רמת וצבירת המידע, ניהול מיטבי במבוסס על מידע נגיש ונח. אנו מעריכים כי נוכל לשפר את ההדרכה במשקים שירכשו את התוכנה ולקדם פרויקטים אזוריים לטובת כלל

החקלאים בוועדה. היתרון ברכישת תוכנה למספר רב של משקים יתבטא כאמור גם בהורדת המחיר למשתמש הקצה.

אתר מרכז חקלאי העמק - האתר החדש החל לפעול ואנו נתחיל להפיץ דרכו מידע שיהיה נגיש לכל משתמש, האתר מותאם למחשב, לנייד ולטאבלט - [לכניסה לאתר לחצו כאן](#)

אירועים לחקלאים:

19/11/15 ועידת העמקים לכלכלה. - מכללת עמק יזרעאל.

30/11/15 כנס ירקות לתעשייה - משותף לעמקים ולבית שאן שיערך במשרד החקלאות גלבוע.

29/12/15 - יום עיון וחלוקת מלגות חקלאי העמק בנווה יער. Save the date!

קטיף כותנה פוטוגני במיוחד בשדות הזרוע